

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดแรงผลักดัน ทำให้สังคมไทยต้องเปลี่ยนแปลงตัวเอง เข้าสู่ระบบนานาชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กรมวิชาการ 2542 : 2) ประกอบกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 8 ที่เน้นพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์โดยมีความเชื่อว่า หากคนได้รับการพัฒนาด้วยการจัดการศึกษาที่ดีและเหมาะสมให้ คนก็จะเป็นปัจจัยชี้ขาดในทุกๆด้าน ดังพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ที่ทรงนิพนธ์ว่า “มนุษย์เป็นจักรกลสำคัญ ที่ก่อให้เกิดกิจกรรมในด้านการผลิต กล่าวคือ เป็นทั้งด้านความคิด ผู้ประกอบการ และแรงงาน ดังนั้นเพื่อให้เศรษฐกิจเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ เราควรมุ่งความสนใจไปที่การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรมนุษย์”

จะเห็นว่า ประเทศไทยจะต้องพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และคุณภาพของบุคลากรก็ขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ ช่วยพัฒนาความสามารถที่ติดตัวมาของมนุษย์แต่ละคน ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตลอดช่วงชีวิต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งจะพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

ในการจัดการศึกษานั้น ไม่มีการศึกษาในระดับใด ที่จะจัดบริการให้แก่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง เท่ากับการศึกษาระดับประถมศึกษา การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงมีความสำคัญมากที่สุด (อรุณ จันทวานิช และไพบูลย์ แจ่มพงษ์ 2542 : 4) และเพื่อเป็น

การอำนวยความสะดวกให้กับคนทั้งประเทศ รัฐจึงต้องดำเนินการ โดยกำหนดให้การศึกษา ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ และจัดให้เปล่า ซึ่งในปัจจุบันการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ การจัดการเรียนการสอนในระดับนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถขั้น พื้นฐาน มีความรู้เหมาะสมกับวัยซึ่งเป็นรากฐานการเสริมสร้างคุณภาพของพลเมืองในอนาคต ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคงและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 8)

จะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน เป็นการสร้างทุน มนุษย์อันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา คนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะเป็นกลไก และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติอีกทอดหนึ่ง จึงเห็นได้ว่า บทบาทของการศึกษามีมากจนกระทั่ง สามารถนำพาประเทศชาติไปสู่เป้าหมาย และสามารถ พึ่งพาตนเอง หรือแข่งขันได้

แต่ระบบการศึกษาที่เคยมีประสิทธิภาพในช่วงที่ผ่านมา ก็ยังมีปัญหาไม่เหมาะสม กับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง ระบบการศึกษายังไม่ตอบสนองให้คนได้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อัน เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของคนในยุคโลกาภิวัตน์ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการ ศึกษา โดยการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีนัยของการเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างมีระบบ แต่ถ้าไม่ ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ประเทศไทยจะก้าวสู่เวทีโลกอย่างไม่มีศักดิ์ศรี และไม่มั่นคง คนไทยจะก้าวไม่ทัน โลกสังคมไทยจะก้าวสู่ภาวะวิกฤติ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึง ตัดสินใจปฏิรูปการศึกษา เมื่อปี พ.ศ 2539 โดยในปี 2543 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนิน การปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษา 2539 : 1) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะ ยกกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นปฏิรูปการศึกษาในเรื่องสำคัญ 4 ด้าน คือ

1. ปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. ปฏิรูปครูและบุคลากร
3. ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. ปฏิรูประบบราชการ

ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา เท่าที่ผ่านมานั้น ในนานาประเทศได้ยึดหลัก ที่ว่าต้องมีกฎหมายรองรับ เน้นที่คุณภาพผู้เรียน ผู้นำประเทศสนับสนุน และประชาชนเองได้ มีส่วนร่วม ประเทศไทยเองได้มองเห็นความสำคัญของหลักการนี้ และนำมาเป็นองค์ ประกอบของการปฏิรูปการศึกษา ขณะนี้เรามีกฎหมายการศึกษา ซึ่งสาระสำคัญบรรจุไว้

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นที่คุณภาพผู้เรียน ได้รับการสนับสนุนจากระดับผู้นำของประเทศ โดยมีประชาชนในชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แต่อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ต่อไปนั้น อยู่ที่พื้นเพขององค์กรการศึกษา ต้องร่วมมือกันขับเคลื่อน (ธีรเดช สุขโข 2543 : 31) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประจวบ คุณาภิรักษ์ ที่กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้บริหารในแต่ละระดับ เป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้การปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริงจึง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ (ประจวบ คุณาภิรักษ์ 2543 : 8)

การปฏิรูปการศึกษาที่จะให้บรรลุเจตนารมณ์ของกระบวนการพัฒนาคนในชาติ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถสนองความต้องการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้นั้น ต้องมุ่งเป้าไปที่ การจัดการอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้น เพราะแม้แนวคิดและทิศทางการศึกษาจะดีเลิศเพียงใด การปฏิรูปการศึกษาก็ย่อมไร้ผล หากระบบการจัดการและการบริหารการศึกษายังไม่เปลี่ยนแปลง

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2539 : 58) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาในข้อที่ 5 ว่า ปฏิรูประบบการบริหาร และการจัดการศึกษา มุ่งปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ เพื่อให้การจัดการศึกษา มีอิสระและเสรีมากขึ้น ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายสามารถตอบสนอง ความต้องการของสังคมและประเทศได้อย่างรวดเร็ว ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้สร้างขวัญกำลังใจ ให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ ถึงเวลาแล้วที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องทบทวนบทบาท ภารกิจหน้าที่ของตนในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้อง “ทำงานหนัก รักพวกพ้อง มองหามิตร จิตไม่หวั่น” เพื่อการเป็นผู้บริหารในโรงเรียนสู่ความเป็นสากลอย่างแท้จริง (สุพล วังสินธ์ 2543 : 36)

จะเห็นได้ว่า ในการจัดปัญหาดังกล่าว ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารโรงเรียน จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ คือ มีทักษะ มีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมกับ ลักษณะงาน มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการบริหารงาน จึงจะทำให้งานประสบ ผลสำเร็จ สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุถึงเป้าหมาย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้

แคทซ์ (Katz 1955 : 32-42) ได้กล่าวถึงทักษะการบริหารที่ครอบคลุมกระบวนการ การบริหาร ภารกิจของการบริหาร และทักษะในการบริหาร ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็น สำหรับผู้บริหาร มี 3 ด้าน คือ

1. ทักษะด้านความรู้ความสามารถ (Conceptual Skills)
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skills)
3. ทักษะด้านเทคนิควิธีการ (Technical Skills)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่าย ได้เล็งเห็นความจำเป็น และความสำคัญ ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กมีคุณภาพมาตรฐานสูงเท่ามาตรฐานสากล ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงได้มีแผนงานโครงการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาครูและผู้บริหารหลายโครงการ เช่น โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ โครงการ อบรมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช 2543 : บทนำ)

จากการศึกษารายงานสรุปผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา (รายงานสรุปผล การดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช) และแผนปฏิบัติการของสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี 2544 พบว่า สำนักงานได้ดำเนินการ เรื่องพัฒนาผู้บริหารน้อยมาก และเรื่องฝึกอบรมสัมมนาก็อาจจะไม่ตรงกับความต้องการของ ผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารบางส่วน ได้พัฒนาตนเองโดยเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ตาม สถาบันต่าง ๆ และแสวงหาที่อบรมสัมมนาที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น และตากฝ่ายข้อมูลของ การพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน ซึ่งให้เห็นว่า ยังมีผู้บริหารจำนวนมากที่ไม่ได้รับการพัฒนา ทักษะการบริหาร ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

จะทำให้ทราบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ และ
จะได้จัดอบรมสัมมนาได้ตรงกับความต้องการ

สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการจัดการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความสามารถ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งการมีทักษะในการบริหาร หากขาดทักษะก็จะยากในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ
ปัญหาก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช มีทักษะในการบริหารในระดับใด และมีความต้องการพัฒนาทักษะ
การบริหารด้านต่าง ๆ เพียงใด

ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องการที่จะพัฒนาทักษะการบริหารมากน้อยเพียง
ใด และผู้บริหารที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการจะ
พัฒนาทักษะการบริหารต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีตำแหน่งต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษา
ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์
ต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ต้องการศึกษาค้นคว้าความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารที่จำเป็น สำหรับผู้บริหาร และแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป คือ แนวคิดของแคทซ์ ซึ่งกล่าวถึงทักษะการบริหาร 3 ด้านคือ ทักษะด้านความรู้ความสามารถ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธีการ โดยมีรายละเอียดในการวิจัยและ ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น
  - 1.1 ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ โรงเรียน
  - 1.2 วุฒิการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี
  - 1.3 ประสบการณ์การบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก งานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ความสามารถ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะ ด้านเทคนิควิธีการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด

นครศรีธรรมราช ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความต้องการพัฒนาทักษะในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2543 จำนวน 773 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น

- (1) ครูใหญ่
- (2) อาจารย์ใหญ่
- (3) ผู้อำนวยการ

2.1.2 วุฒิการศึกษา

- (1) ปริญญาตรี
- (2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การบริหาร

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
- (2) 5-10 ปี
- (3) มากกว่า 10 ปี

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนก เป็น 3 ด้าน คือ

- 1.2.1 ทักษะด้านความรู้ความสามารถ
- 1.2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.2.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร หมายถึง ความปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการบริหารงาน ของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจ อันจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีกว่า โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธีการ ดังรายละเอียดดังนี้

1.1 ทักษะด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการจัดทำแผนงานของโรงเรียน ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา ความสามารถในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ การเป็นผู้บริหารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง สามารถพัฒนาทีมงานให้ปฏิบัติภารกิจได้เป็นผลสำเร็จ สามารถเป็นผู้นำในองค์กร สามารถวิเคราะห์ความคิดของผู้ร่วมงานเพื่อพัฒนาองค์กร สามารถจัดโครงสร้างของงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์งานและจัดคนให้เหมาะสมกับงาน สามารถจัดการบริหารแบบมีเป้าประสงค์ มีความสามารถในการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารงาน สามารถประเมินผลงานโครงการ สามารถวิเคราะห์นโยบายระดับสูง สามารถกำหนดแผนนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีหลักการในการวางแผนกำลังคน

1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน การสร้างความสามัคคีและบรรยากาศเป็นมิตรในหน่วยงาน การใช้หลักธรรมในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ การจูงใจให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้นำท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป

การประสานงานและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก การประสานความขัดแย้ง

ระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล การพัฒนาทีมงานด้วยการมอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างบรรยากาศที่ดีขององค์กร

1.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีการ หมายถึง เทคนิคการบริหารงานธุรการการเงิน เทคนิคการปฏิรูปองค์กร เทคนิคการใช้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติงานของข้าราชการ เทคนิคการจัดข้อมูลและการจัดระบบข้อมูล เทคนิคการฝึกอบรมและการเป็นวิทยากร เทคนิคการระดมความคิดของผู้ร่วมงาน เทคนิคการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา เทคนิคการกระตุ้นบุคคลประเภทเฉื่อยชาล่าช้า เทคนิคการนำเครื่องมือต่าง ๆ ในการวัดผล และประเมินผล เทคนิคการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน เทคนิคการนิเทศเพื่อประกันคุณภาพ และเทคนิคการโน้มน้าวให้บุคคลคล้อยตาม

2. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ หรือ ผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้บริหาร ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2543

3. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การบริหาร หมายถึง ระยะเวลาในการได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. สามารถนำผลการวิจัยเสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหาร ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

4. เป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในสาขาการบริหารการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาทักษะการบริหาร แก่ผู้บริหารโรงเรียนของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช